

Makói Független Újság

POLITIKAINAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.
Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLNÉ.

Alapította:
DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:
Fél évre 7 korona | Egy óra 1 K 20 f
ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:
Fél évre 14 korona | Egy óra 2 K 40 f

Repülőink harca az olaszok ellen

A nyugati harctér eseményei

Budapest, febr. 22.

Orosz és délkeleti hadszíntér:

Nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzó arcvonalon általában, de különösen Plavánál a tüzérségi harcok élénkebbek voltak. Egyik repülőrajunk Lombardiában gyártelepek ellen támadást intézett. Két repülő jármű ez alkalommal felderítés céljából Milanóba hatolt elő. Egy másik repülőrajunk a Garda tó melletti Desenzano kikötő telepét támadta meg. Mindkét vállalkozás alkalmával az egyes tárgyakon számos találatot figyeltünk meg. Ellenség heves tüzelése dacára összes repülőjárművek épségben tértek vissza.

HÖFER.

Berlin, február 22.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A számos ködös nap után kitzított időjárás az arcvonal több pontjain élénk tüzérségi tevékenységet tett lehetővé, így Labassai csatorna és Arras között, ahol Tehobertől keletre hatásos tüzelésünk után franciák állásaiból 800 métert rohammal foglaltunk el és 7 tisztet és 319 főnyi legénységet elfogtunk.

A Somme és a birte között az Aisne fronton és Champagneban is nagyon fokozódott a harci tevékenység élénksége. Talueretől északnyugatra franciák kézigránát támadása megghiusult, végül a Maas mindkét oldalán levő magaslatokon Dantól felfele tüzérségi harc indult meg, amely több helyen jelentékeny erejűvé fejlődött s a legutolsó éjszaka sem szünetelt, a mindkét felszálló repülőket közt számos légi ütközetre került a sor. Ellenséges arcvonal mögött egy német léghajó ma éjjel Re-vignenél áldozatául esett ellenség tüzelésének.

Balkán hadszíntér:

Helyzet változatlan.

Legfőbb hadvezetőség.

Konstantinápoly, febr. 22.

Február 21-ről hadseregünk katonai megfontolás alapján Erzerumtól nyugatra fekvő állásokból veszteségek nélkül vonult vissza, miután a várostól 15 km.-nyire fekvő állásokat, valamint 50 régi ágyut, amelyeket nem lehetett szállítani a helyszínen megsemmisített. Oroszok által ágyut zsákmányoltak és 80000 foglyot ejtettek, ellenkezők igazsággal valóságban, Erzerum nem volt harc eltekintve azokról, melyek az említett állásokban játszódtak le.

Alapjában véve Erzerum nem volt erőd, csak nyílt város.

A környéken levő leavult erődítményeknek nem volt katonai értéke, ez okból a város tartását nem vettük tervbe.

Az erzerumi csata

A török hadseregek a Kaukázusban és Mezopotámiában döntő hadműveleteket kezdtek meg. Angol katonai körökben általános az a felfogás, hogy nem szabad az oroszok erzerumi sikerét tulbecsülni, mert bizonyos jelek a mellett szólnak, hogy a törökök stratégiai szempontból egyenesen kívánták és elősegítették az oroszoknak ezt a hódítását.

ha a doktor ur a makói kórházba hozatná.

B: Hjah, bizony sok a baj most mindenfelé.

A: Az ám! (Svungba jön). Olyan szükség volna most a tavaszi munkánál is arra a gyerekre. A polgármester is most rendelte el, hogy minden földünket be kell vetni. Hát hogyan vessük be mi asszonyok? Ki munkálja meg?

B: Hát valami rokonuk, aki nincs a harctéren, nem tudna segíteni?

A: Nem hát. Az a baj, hogy az embereinket mind elvitték a háboruba. Az urak csak rendelkeznek, pedig jobb lenne, ha ők mennének a harctérré, aztán azokat meg hazaeresztenék, akikre most itthon a legnagyobb munka vár. De már az csak így van; a szegény embereket elviszik, az urak meg itthon lopják a napot.

B: Ugyan, hogy mondhat ilyent? Hát nem olvasta az újságból, hogy már Makóról is mennyi ágyvéd, meg hivatalnok, meg tanító esett el a háboruban, vagy került fogságba? Ott vannak biz' az urak is, csak persze nem oly sokan, mint a földművesek, mert ezek az országban is a legtöbben vannak. Szenved most mindenki s az a baj, hogy a szegény ember szemé mindjárt az urakon akad meg és nem látja itthon azt a sok nélkülözhetetlen... (itt már egy ugynevezett antiszemizmus következik. Pont.

C: (magában monologizál).

Mégis csak furcsa ez a mi népünk. Igaz, becsületes, harcias, iparkodó, de mekkora benne a tudatlanságból eredő féltékenysége a felsőbb osztályok ellen. Ugy látja, kizárólag ő huzza az igát s nem tud arról, hogy míg ő fárasztó napi munkája után lepihen, azalatt az ő urai sokszor fél éjjelen át fáradnak, kórmólnak, dolgoznak, — hogy az ország figye rendben menjen. Hogy befolyják az adó, hogy ogyen esend, rend, világítás, fűtés, kenyér, ruha, katona, hogy folyják a tanítás, hogy járjanak a vasutak, hogy jőjjön a posta. Hogy fel ne boruljon a világ.

Azt hiszem másutt, például Németországban ez nincs így. Ott

Mit sürgönyözött a miniszter Makóra?

Nem vonulnak be a mezőgazdák

Makó, febr. 22.

A honvédelmi miniszter távirati uton körrendeletet intézett a járási tisztviselőkhöz és városi hatóságokhoz, hogy a halaszthatatlan mezőgazdasági munkálatok elvégzése érdekében működő gazdasági munkásoknak megengedjék, hogy a még be nem vonult, vagy érvényes felmentés alapján még otthon tartózkodó felmentésüket kért egyének igen kivételes és sürgős esetekben a felmentés iránt való kérvényük elintézését tartózkodási helyükön várhatják be. Az erre vonatkozó bővebb rendelkezéseket legközelebb ismertetni fogjuk lapunkban.

Hogy beszél a nép?

Ellesett párbeszéd

Makó, február 22.

Színhely: egy orvosi előszoba.

Idő: reggeli 7 óra.

Személyek: A. asszony, a földmí-

ves osztályból. Jóindulata, becsületes.

B. asszony, ugyanilyen, de kissé világosabb szemmel nézi az életet.

C. Aki a beszélgetésüket hallgatja, leírja és megjegyzéseit hozzáfűzi.

B: Maga beteg?

A: Nem, a testvérem fekszik betegen a front mögött, szeretném

Ablakredőnyök önműködővel minden nagyságban kaphatók a PALLAGI-cégnél.

talán a legutolsó ember is tisztában van azzal, hogy a modern állam egy nagy gép, melynek ezer része, csavarja, szege van. S ha egy elromlik, megáll a gép. Ott, azt hiszem, senki sem küldi a polgármestert, meg a főispánt, meg a tanárokat, meg a többieket a harctérre, mert tudja, hogy azoknak a dolgát nem végezheti el az asszony, mint a fejést, a disznótetést, a tyúkültetést, meg részben a föld művelését is. Mert nem ért, nem érthet hozzá. S ezért nem irigylik, nem szapulják, de szeretik egymást, megbeszélnek egymás munkáját. Ott mindenki ismeri Menenius Agrippa meséjét.

Azt hiszem, igen jó vért szülne, ha papok, tanítók ezekben a nagy napokban igen nagy gondot fordítanak ennek a megmagyarázására. Több lenne a nyugalom a lelkekben, több a megértés, a kölcsönös szeretet. S ez igen sokat érne!

A politika hírei

A miniszterelnök a királynál. — A főrendiház ülése.

Makó, február 22.

Tisza István gróf miniszterelnök vasárnap reggel kilenc órakor automobilon Schönbrunnba ment és kihallgatáson volt a trónörökösönél. A trónörökösönél történt kihallgatása után a magyar miniszterelnök a király előtt jelent meg. — Azok a tanácskozások, amelyeket a magyar és osztrák kormány tagjai szombaton délután megkezdtek, az osztrák pénzügyminiszterium palotájában vasárnap folytatódott és este egyelőre véget értek. A magyar miniszterek az este is vendégei voltak Rossner Ervin bárónak, a király személye körüli miniszternek.

A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága hétfőn délután négy órakor tartott ülésében tárgyalta a képviselőháztól újban átérkezett, ott letárgyalt jelentéseket és törvényjavaslatokat. A horvát címre vonatkozó törvényjavaslatnál Wlassics Gyula bizottsági elnök szólt fel. Örömmel adta kifejezését, hogy végre sikerült a közös intézmények cimkerendszerét megoldani. Gróf Tisza István miniszterelnök hangsúlyozta, hogy a rendezés egyenesen a király kezdeményezésének köszönhető.

A kivételes hatalom igénybevételéről szóló miniszterelnöki jelentésnél gróf Zelenki Réber beszélt. A drágaságot szerinte mindenki elbírja, kivéve a fix jövedelmű tisztviselőket. A gazdák, valamint az ipari vállalatok jövedelme a drágasághoz mérten szaporodott. A gabonaellátás tekintetében figyelmezteti a kormányt, hogy a kérdés bürokratikus uton meg nem oldható. A sűrű visszaélések ellen erélyes rendszabályokat sürget. Gróf Tisza István miniszterelnök megnyugtatta Zelenkit, hogy a kormány maga is ellensége a bürokratizmusnak, azonban kényszerhelyzetben van s kénytelen a sok rendeletet kiadni. — A bizottság tudomásul vette a jelentést s ezzel az ülés véget ért.

Olaszország nem járult hozzá a főhaditanács szervezéséhez

Makó, február 22.

Briand olaszországi utjának eredményéről vagy inkább eredménytelenségéről a „Secolo“ párisi tudósítója a következő értesítést küldi lapjának:

Egyre világosabb, hogy Briand római látogatásának az eredménye csalódást keltett. A hivatalos híradások szerint Olaszország nem egyezett bele egy állandó felső haditanács felállításába, hanem csupán egy katonai politikai konferenciához járult hozzá. A legfelsőbb haditanács sorsa tehát még mindig bizonytalan.

Eddig Olaszország csupán a szándékát mutatta meg, hogy szövetségessé válik érintkezésben akar maradni, de semmit sem tett annak bebizonyítására, hogy szövetségeseinek valamennyi ellenségével szakít. A római ut eredménye tehát semmiféle lelkesedést sem idézett elő. Miután pedig a közös konferencia az olasz kamara ülései miatt egy hónapnál előbb nem ülhet össze, gyakorlati szempontból valószínűleg eredménytelen marad, mert elkészik. Ilyen körülmények között még jobb lett volna, ha Olaszország nyíltan elutasítja szövetségeseinek kérését, mert akkor azok legalább tudták volna mihez tartani magukat.

A vasárnapi munkaszünet

A rendőrség hirdménye

Makó, febr. 22.

A vasárnapi munkaszünet újból életbe lép. Másfél évi felfüggesztés után, a kereskedelmi és ipari forgalom újból a békés idők keretében szorul s ezáltal a rendőrség ép oly szigorúan fog eljárni a vasárnapi munkaszünet megszegésével mint ezelőtt.

A munkaszünet már a legközelebbi vasárnap tehát a hó 27-én életbe lép s erre vonatkozólag a rendőrség következő rendeletei adta ki:

A m. kir. kereskedelmiügyi miniszter urnak 7184. sz. rendelete folytán kézhírre teszem, hogy jövő vasárnapról, vagyis febr. hó 27-étől kezdve a vasárnapi munkaszünetről szóló s 1903. éviől érvényben levő 28529. sz. rendelet újból hatályba lép. Így tehát az üzletekből, valamint a piacon történő árusítás d. e. 10 óráig tarthat, a borbélyműhelyekben a kiszolgálás déli 12 óráig, a ki zárólag dohányárusítással foglalkozó üzletek pedig d. u. 3 óráig tarthatnak nyitva. Figyelmeztetem az összes érdekelteket, hogy úgy az üzletek zárását, mint a piacról való távozást figyelmeztetés nélkül teljesítsék, mert arra, hogy egyenként állandóan figyelmeztessük az érdekelteket, nincs elég közeg, de egyébként is eléggé figyelmezteti a hirdetésny.

A város jövedelmei és a háború

Nagy Antal javadalmi igazgató beadványa

Makó, február 22.

Makó város javadalmi hivatalának igazgatója Nagy Antal ma terjesztette be jelentését az elmúlt hó jövedelmeiről.

Szomorú jelentés ez. Folyton folyvást eszkölnnek a város jövedelmei s bizony Tóni bácsi, a kitűnő igazgató, Makó város jövedelmeinek leghűségesebb csöze keservesen panaszkodik a rossz viszonyokra, a háborúra, amely a város jövedelmeit annyira megcsappantotta.

Mindössze 1249 korona 19 fillér jövedelméről számol be a javadalmi hivatal. Réssletesen kimutatja, hogy mennyi ebből a borítási adó, a vágatási díj, a helypénz stb. Bizony a legnagyobb jövedelem csökkenés a helypénznél látható, ékes bizonyítékul annak, hogy a régi híres makói piacok már csak a multak szép emlékei.

Bizony míg a háború tart a javadalmi hivatal jelentései ilyenek lesznek s mindinkább kevesebb lesz a város jövedelme, aminek bizony mi se örülünk, de kénytelenül beletörődünk.

A huszfogyasztás újabb korlátozása

Hétköznap a igha lesz szabad húst enni

Makó, febr. 22.

Tudvalevő, hogy az OMGE állattenyésztési szakosztálya március hónap 5-én országos értekezletet hívott össze, amely azzal a tervvel kíván foglalkozni, hogy a csökkenő állatállomány gyarapítására a köznap marhahús fogyasztás megtiltassék. A tervet a mérsékelt ipartestület előjárósága a tegnapi ülésén tárgyalta. Reisz Dávid elnök a mérsékelt ipar érdekének védelmére kelva, tiltakozott e terv ellen és indítványára az előjáróság a következő határozatot hozta:

„Bár elismerjük és ezt a háború előtt csak úgy, mint a háború folyamán is sokszor hangoztattuk, hogy eszkölnnek és a szükségletek fedezésére a háború után elégtelen állatállományunk tényleg pótlásra szorul, e pótlásra alkalmas eszköznek a marhahús fogyasztásnak hétköznapokra való korlátozását annál kevésbé tekinthetjük, mert, mint a háború folyamán, úgy a háború után is a hódított területekről a ma semleges államokból és a háború után barátságossá váló országokból annyi marhahúst és élő marhát hozhatunk be, hogy saját marhaállományunkat kiméheljük, gyarapíthatjuk és a marhahús fogyasztás szükségleteit is kielégíthetjük. A marhaállomány gyarapítására a borjú és növendék marha vágási tilalom meghonosí-

tása és szigorú keresztülvitele, a behozatal, vám és forgalmi akadályok megszüntetése, vagy mérséklése alkalmasabb eszközök, mint a hétköznap marhahús fogyasztás eltiltása.”

NAPI HIREK

Tájékoztató

Naptár. Febr. 23. Szerda. Róm. kath. és Protest. Dam. Péter. Görög orosz február 10. Karalamp. Nap kel 6 óra 56 percekor, nyugszik 5 óra 31 percekor.

— A gyufa ára. A „Budapesti Tudósító“ t illetékes helyen annak kijelentésére hatalmazták fel, hogy a hazai gyufagyártmányok árának emelése nem áll küszöbön, továbbá, hogy az illetéktelen közvetítő kizárásával vett belföldi gyújtó megfelelő polgári használatra továbbra is 4 fillérjével árusítható dobozonként. Azzal a híresszettel szemben, hogy Ausztriából nem jöhet be gyújtó, a magyar királyi központi statisztikai hivatal adatai alapján megállapítható, hogy egyedül az 1915 január—szeptemberi időszakban (későbbi adatok még nem állnak rendelkezésre) 17.873 métermázsát hoztak be Ausztriából, ami körülbelül huszezer ládáknak, illetve százmillió doboznak felel meg. Ezzel ellenkező minden más hír csak a gyufafogyasztó közönség megröszécsésére szolgál.

— Összeírják a tanárokat. Fontos katonai és tanügyi érdekek teszik szükségessé hogy a középiskolák katonai szolgálatot teljesítő és katonai szolgálat alól felmentett tanerőiről a miniszteriumnak pontos kimutatásai legyenek. Ezért a kultuszminiszterium 17557 V számú leiratával elrendelte az összes középiskolai tanárok összeírását annak feltüntetésével kik teljesítenek a háború folyamán katonai szolgálatot és milyen rangban és helyen. Kik voltak felmentve kik minősítettek segéd-szolgálatra és kik szabadságoztat-

— Állatösszeírás. A kormány elrendelte, hogy folyó évi március hó 15-ig az ország egész állatállománya, faj, kor, ivar szerint összeírassék. Az összeírás ki fog terjedni a községekhez tartozó puszták, tanyák, majorok, uradalmak, telepek, tehát az összes külterületek állatállományára és a szállítás alatt levő állatállományra is. Az állatösszeírás, amelyet különben a mult év kivételével eddig is minden tavasszal megcsináltak, tisztán az állattenyésztéssel foglalkozó gazdasági körök érdekében történik, mert az államnak a tenyészapa-állatok beszerzése, közös legelőt gyarapítása és javítása, valamint az állattenyésztés támogatása körül kívánatos egyéb intézkedések csak úgy vezethetnek sikerre, ha az állatállományt pontosan tudja.

— Nyilvános köszönet. A makói takarékpénztár részvénytársaság 40 koronát adományozott a makói róm. kath. iskolák szegény sorsu tanuló számára, amely szíves adományért ezuttal is hálás köszönetét fejezi ki a hitközség előjárósága.

Kévekötős aratógépek

manillazselneggel,

fűkaszalógépek, lógereblyék, ten-
geri ültető gépek, eke kapák,
mérlegek, vízmentes ponyvák, gépolaj és mindennemű
gazdasági gépek és felszerelési cikkek legolcsóbban
beszerezhetők G L Ü C K S A M U cégnél Makón.

Géptisztításra alkalmas
rongyot keres megvételre
a „Makói Független Ujság”
nyomdája.

KIADÓ FÖLDEK
közel a városhoz ga-
bona és hagyma ter-
melésre Iritz Miksánál

Egy

kisasszony

azonnal felvételik

IRITZ SÁMUEL özv.

cégnél.

Kifutónak

fiu vagy leány azonnal
felvételik

POPPER GYULA

drogériájában, Makó
főter

POÖR ENDRE

gyógyszerkereskedő, lakhatók Makón

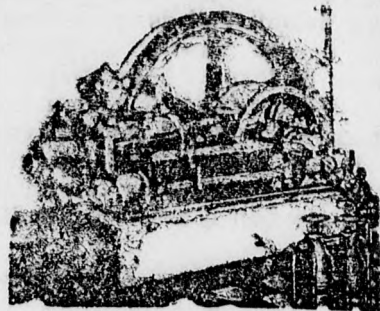
VILNA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ár-
sálmatlan szar, szappán, májfélt,
ere- és lévérősség és min-
denféle bőrfertőzés ellen

Vilna hajpor, Vilna szap-
pán és hajfűtő szar.

Ára: Vilna krém 1 korona.
Vilna hajpor 1 korona, Vilna
szappán 70 fill. Hajfűtő 1 ko-
rona. Gyorsan és biztosan ható
szaroknál látnak kizárólag.

Elismert legjobb motorok!

Világhíradó eredeti „Körting”
Diesel motorok

Szilvógáz

:: és benzinnemű motorok ::
Cséplőgarnitúrák, benzinnemű és
nyerszilvógázkomobillák, Benzinnemű
motorok megújítások.

Legjobb minőségű!

Nyerszilvógáz motorok

berendezésükkel.

Gedőházi Irodák és Társaságok

Budapest, V. Károly-utca 4. szám.
Külföldi árszámok: (Magyar Árszámok)
Legnagyobb mennyiségű jóállású!
Kedveskedő árszámok felvételik!

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

nyomdai műintézete Makó, Széchenyi-tér 2. szám.

A háboru okozta anyagdrágaság
dacára könyvnyomdánkban min-
dennemű nyomdai munkák a leg-
pontosabban, tiszta, izléses kivi-
telben, jutányos áron készítettnek.

Hirdetések jutányos áron felvételnek a kiadóhivatalban

Nyomtatott Özy. Dr. Kiss Pálnénak a Makói „Független Ujság” villamoserőre berendezett gyorsasítóján, Makón.